

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 171/2020
ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Τμήμα Δ´

Συνεδρίαση της 19^{ης} Νοεμβρίου 2020

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Πασαμιχάλη, Παναγιώτης Παππάς, Θεόδωρος Τσιράς, Αικατερίνη Γαλάνη, Στέργιος Κίκας, Δημήτριος Κατωπόδης, Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους .

Εισηγήτρια: Άννα Πρεβενά, Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (γνώμη χωρίς ψήφο).

Ερώτημα: Το με αριθμό πρωτ. 2822.30-3/54907/2020/27.8.2020 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, Τμήμα Μισθοδοσίας και Ασφάλισης Προσωπικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν, τα οικονομικά αποτελέσματα της διοικητικής αποκατάστασης του Αντιπλοιάρχου Λ.Σ. Π.Γ. παράγονται από την ημερομηνία δημοσίευσης του Π.Δ. της 17.10.2019 (2101Γ´/8.11.2019) ή αναδρομικά από την 23.4.2018 (ημερομηνία δημοσίευσης του Π.Δ. της 22.3.2018 [433Γ´/23.4.2018]) με το οποίο προήχθησαν τα υπόλοιπα στελέχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., δεδομένου ότι με τη διάταξη του άρθρου 143 (παρ.4) του ν.4504/2017, η αναδρομική προαγωγή των αξιωματικών που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της εν λόγω διάταξης, λαμβάνει χώρα χωρίς δικαίωμα λήψης αναδρομικών αποδοχών.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό.

1. Η διάταξη του άρθρου 143 παρ. 4 του ν. 4504/2017, η οποία παρατίθεται πιο κάτω στην παρ. (7) της παρούσας, είχε πεδίο εφαρμογής σε έξι (6) Αξιωματικούς Λ.Σ., πτυχιούχους απόφοιτους του 31ου Σχολείου Δ.Υ.Λ.Σ. και κατ' εφαρμογή αυτής, οι δυο (2) εξ αυτών θα είχαν ημερομηνία προαγωγής στον βαθμό του Αντιπλοιάρχου Λ.Σ. αναδρομικά από την 03-04-2014, ο ένας αναδρομικά από την 29-04-2015 και οι υπόλοιποι τρεις αναδρομικά από την 25-05-2015. Αναλυτικότερα, σύμφωνα με το από 22-02-2018 Πρακτικό του Ανωτέρου Συμβουλίου Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής έτους 2017, το οποίο κυρώθηκε με το από 22-03-2018 Προεδρικό Διάταγμα (433 Γ΄/23-04-2018), οι Αντιπλοίαρχοι Λ.Σ. Μ.Γ. και Δ. Ξ. ενεγράφησαν στον Πίνακα Α΄ «Προακτέων» για το έτος 2014 και προήχθησαν στον βαθμό του Αντιπλοιάρχου αναδρομικά από 03-04-2014, ο Πλωτάρχης Λ.Σ. Μ.Θ. ενεγράφη στον Πίνακα Α΄ «Προακτέων» για το έτος 2015 και προήχθη στον βαθμό του Αντιπλοιάρχου αναδρομικά από 29-04-2015, και οι Πλωτάρχες Λ.Σ. Π.Ι. και Κ.Κ. ενεγράφησαν στον Πίνακα Α΄ «Προακτέων» για το έτος 2015 και προήχθησαν στον βαθμό του Αντιπλοιάρχου αναδρομικά από 25-05-2015. Το εν λόγω Συμβούλιο εξείρεσε από την κρίση για υπηρεσιακούς λόγους τον τότε Πλωτάρχη Λ.Σ. Π.Γ., ο οποίος, με το από 26-09-2019 Πρακτικό του αρμοδίου Συμβουλίου Κρίσεων έτους 2019, που κυρώθηκε με το από 17-10-2019 Προεδρικό Διάταγμα, ενεγράφη σε Πίνακα Α΄ «Προακτέων» για το έτος 2015 και προήχθη στον βαθμό του Αντιπλοιάρχου Λ.Σ. αναδρομικά από 25-05-2015, ομοίως με τους παραπάνω Αντιπλοίαρχους που ανήκουν στην αυτή σειρά.

2. Σύμφωνα με το υπ' αριθμ. 2/22309/0022/8.6.2007 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, «μια ατομικού χαρακτήρα διοικητική πράξη, η οποία βάσει νόμου δημοσιεύεται, έχει ισχύ και επομένως παράγει οικονομικά αποτελέσματα, από την ημερομηνία δημοσίευσης του ΦΕΚ». Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι «Εξαιρέση στον πιο πάνω κανόνα της ημερομηνίας έναρξης των αποτελεσμάτων ατομικής

διοικητικής πράξης υπάρχει όταν στην ως άνω δημοσιευμένη πράξη προβλέπεται διαφορετική ημερομηνία που προκύπτει από συγκεκριμένη διάταξη νόμου».

Κατόπιν των ανωτέρω υποβλήθηκε το παρόν ερώτημα.

3. Με το από 7.9.2020 (αρ. πρωτ. 220-1517/Φ.ΕΡ.103037/7.9.2020) έγγραφο του Γραφείου Νομικού Συμβούλου Υπ. Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, ζητήθηκαν συμπληρωματικά στοιχεία από την ερωτώσα υπηρεσία. Σε απάντηση του εν λόγω εγγράφου, διαβιβάστηκαν με το 2412.6/Ε.13063/2020/17.9.2020 έγγραφο της εν λόγω υπηρεσίας, τα από 22.2.2018, 28.3.2019 και 26.9.2019 Πρακτικά του Ανωτέρου Συμβουλίου Κρίσεων, σύμφωνα με τα οποία, η κρίση του ανωτέρω είχε ανασταλεί στις δύο πρώτες συνεδριάσεις (22.2.2018 και 28.3.2019) λόγω έλλειψης ουσιαστών στοιχείων, εν τέλει δε την 26.9.2019 έλαβε χώρα η κρίση και αναδρομική προαγωγή του νυν Αντιπλοίαρχου Π.Γ., κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο (1) της παρούσας.

4. Συμπληρωματικά προς τα διαβιβασθέντα στοιχεία, και κατόπιν του με αριθμό 220-2010/103037/3.11.2020 εγγράφου του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, δόθηκαν διευκρινίσεις με το 2414.5/75403/2020/10.11.2020 έγγραφο ΥΝΑΝΠ/ΔΠ Β'-Δ', σύμφωνα με το οποίο *“.. δεν ασκήθηκε πειθαρχική δίωξη στον αναφερόμενο Αξιωματικό Λ.Σ. υπό την έννοια ότι δεν εκδόθηκε πράξη παραπομπής σε πειθαρχικό συμβούλιο. Ειδικότερα το Πόρισμα της ΕΔΕ που διενεργήθηκε τέθηκε προς ενημέρωση και λήψη εντολών στην στρατιωτική ιεραρχία του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., υποβληθείσας τελικής εισήγησης προς τον κ. Υπουργό για την παραπομπή του συγκεκριμένου στελέχους ενώπιον του αρμόδιου πειθαρχικού συμβουλίου για την τυχόν επιβολή καταστατικής πειθαρχικής ποινής. Ο κ. Υπουργός όμως, ως αρμόδιο και αποφασίζον όργανο για την ως άνω παραπομπή, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν.4504/2017, έδωσε εντολή να μην παραπεμφθεί σε πειθαρχικό συμβούλιο το εν λόγω στέλεχος Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ....”*.

Νομοθετικό πλαίσιο

5. Στις διατάξεις των άρθρων 1 (παρ. 1, 3) και 3 (παρ. 1-7) του Π.Δ. 38/2012 *“Συγκρότηση, σύνθεση και λειτουργία των Συμβουλίων Κρίσεων Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής”* (Β' 75), ορίζονται τα εξής:

“ Άρθρο 1. Συγκρότηση και αρμοδιότητες των Συμβουλίων Κρίσεων Αξιωματικών Λ.Σ. -ΕΛ.ΑΚΤ.1. Τα Συμβούλια Κρίσεων των Αξιωματικών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. είναι τα ακόλουθα: α) Το Ανώτατο Συμβούλιο Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. β) Το Ανώτερο Συμβούλιο Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. γ) Το Κατώτερο Συμβούλιο Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. 2...3. Το Ανώτερο Συμβούλιο

Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.: α) Είναι αρμόδιο για: - Την κρίση των Πλοιάρχων, Αντιπλοιάρχων και Πλωταρχών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ...'' Άρθρο 3. Εργασίες Συμβουλίων Κρίσεων. 1. Εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους, με απόφαση του Αρχηγού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. που δε δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επικυρώνονται οι συντασσόμενοι από τη Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. ονομαστικοί πίνακες όλων των Αξιωματικών, οι οποίοι συμπληρώνουν τα απαιτούμενα γενικά τυπικά προς προαγωγή προσόντα μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους, εντός του οποίου πρόκειται να διεξαχθούν οι τακτικές κρίσεις. Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από ειδικότερες διατάξεις, οι Αξιωματικοί Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. κρίνονται κατ' έτος, στις τακτικές κρίσεις ως ακολούθως: α) Οι ανώτεροι και κατώτεροι Αξιωματικοί Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ., οι οποίοι συμπληρώνουν τα απαιτούμενα προς προαγωγή γενικά τυπικά προσόντα μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου του έτους, κατά το οποίο διενεργούνται οι τακτικές κρίσεις. β) ...2. Πριν από τη σύνοδο του Συμβουλίου Κρίσεων ο γραμματέας παραδίδει στον Πρόεδρο και στα μέλη τους ονομαστικούς πίνακες των Αξιωματικών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. που πρόκειται να κριθούν, με περίληψη των στοιχείων που προέρχονται από τους ατομικούς φακέλους αυτών. 3. Τα Συμβούλια Κρίσεων συνεδριάζουν νόμιμα, όταν στη σύνθεση τους μετέχουν, είτε ως τακτικά είτε ως αναπληρωματικά, όλα τα μέλη τους. 4. Κατά τη συνεδρίαση ο γραμματέας θέτει υπόψιν του Συμβουλίου Κρίσεων λεπτομερή στοιχεία που περιέχονται στον ατομικό φάκελο του Αξιωματικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ... 5. Σε όλες τις περιπτώσεις κρίσεων των Αξιωματικών Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., συνεκτιμάται η αξιολόγηση των προσόντων τους σε όλους τους βαθμούς και ιδιαίτερα στον κατεχόμενο και τον αμέσως προηγούμενο. ...6. Για τις συνεδριάσεις των Συμβουλίων Κρίσεων συντάσσονται πρακτικά, στα οποία μνημονεύονται τα ονόματα και η ιδιότητα των παρισταμένων μελών, ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, οι αποφάσεις που ελήφθησαν με τους κατά περίπτωση πίνακες, στους οποίους και εγγράφονται οι κριθέντες Αξιωματικοί. Στα πρακτικά αναφέρεται υποχρεωτικά η αιτιολογία της απόφασης, η οποία πρέπει να είναι ειδική, σαφής και επαρκής, καθώς και περίληψη των απόψεων των μελών που μειοψήφησαν. Αντίγραφο κάθε πρακτικού καταχωρίζεται σε τηρούμενο για το σκοπό αυτόν και αριθμημένο ανά σελίδα βιβλίο, που τηρεί η Διεύθυνση Προσωπικού Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ... 7. Αν για κάποιον από τους κρινόμενους δεν τέθηκαν υπόψιν του αρμοδίου πρωτοβαθμίου Συμβουλίου Κρίσεων, τα απαιτούμενα ουσιώδη στοιχεία για τη διαμόρφωση γνώμης, το Συμβούλιο Κρίσεων αφού βεβαιώσει στα πρακτικά την έλλειψη αυτών, αναστέλλει την κρίση για άλλη συνεδρίαση του, προκειμένου να

προσκομισθούν σ' αυτή, με μέριμνα του Συμβουλίου, τα στοιχεία που λείπουν. Στη συνεδρίαση αυτή, που δε δύναται να απέχει από την πρώτη περισσότερο από έξι μήνες, το Συμβούλιο αποφασίζει οριστικά, ακόμη και αν δεν προσκομισθούν τα στοιχεία αυτά και εφόσον κρίνει αυτόν προακτέο, αυτός προάγεται αναδρομικά από τότε που έπρεπε να προαχθεί. 8. ... ''

6. Στις διατάξεις των άρθρων 1 (παρ. 1,6,7) 5 (παρ. 1) 6, 7(παρ.1 περίπτ. δ'), 11 (παρ. 1) Π.Δ. 81/2012 ''Ιεραρχία, προαγωγές, μετατάξεις, αποστρατεία, ειδικές υποχρεώσεις και απαγορεύσεις προσωπικού Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής (Α' 139/14.06.2012), ορίζονται τα εξής:

'' Άρθρο 1. Ιεραρχία και αρχαιότητα Αξιωματικών Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. 1. Η στρατιωτική ιεραρχία περιλαμβάνει την ιεραρχία των βαθμών και την ιεραρχία των καθηκόντων.2..3...4..5..6. Η ιεραρχία των καθηκόντων βρίσκεται σε αρμονία με την ιεραρχία των βαθμών, ή την αρχαιότητα.7. Η αρχαιότητα των Αξιωματικών σε κάθε βαθμό προσδιορίζεται από το χρόνο κτήσης του βαθμού αυτού, πλην των ειδικών περιπτώσεων που καθορίζονται στις διατάξεις του παρόντος. Ως χρόνος κτήσης του βαθμού λογίζεται η χρονολογία υπογραφής του Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο απονεμήθηκε ο βαθμός ή γι' αυτούς που προάγονται αναδρομικά, η συγκεκριμένη αναδρομική χρονολογία κτήσης του βαθμού που καθορίζεται στο προεδρικό διάταγμα.8....'' '' Άρθρο 5. Προϋποθέσεις προαγωγής. 1. Οι προαγωγές των Αξιωματικών Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. στους διαφόρους βαθμούς, ενεργούνται μετά από σχετική κρίση, με την οποία διαπιστώνεται η συμπλήρωση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων προαγωγής και μόνον για πλήρωση κενών οργανικών θέσεων.2..'' '' Άρθρο 6. Γενικά τυπικά προσόντα προαγωγής. Οι Αξιωματικοί Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. προάγονται με τη συμπλήρωση συγκεκριμένου χρόνου είτε στο βαθμό που φέρουν, είτε συνολικής πραγματικής υπηρεσίας Αξιωματικού.'' '' Άρθρο 7. Ελάχιστος χρόνος παραμονής στο βαθμό. 1. Οι Αξιωματικοί Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. προάγονται εφόσον συμπληρώσουν τον ελάχιστο χρόνο παραμονής στο βαθμό που κατέχουν, ως εξής: α) ... β)... γ)... δ) Πλωτάρχης: Πέντε έτη υπηρεσίας στο βαθμό αυτόν, ή δεκαεπτά έτη συνολικής πραγματικής υπηρεσίας Αξιωματικού Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ., από τα οποία δύο έτη πραγματικής υπηρεσίας στο βαθμό του Πλωτάρχη....'' ....'' Άρθρο 11 . Διενέργεια προαγωγών. 1. Οι προαγωγές των Αξιωματικών Λ.Σ. - ΕΛ.ΑΚΤ. σε όλους τους βαθμούς, ενεργούνται για πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων ή ανεξάρτητα από την ύπαρξη κενών οργανικών θέσεων

όπου αυτό επιτρέπεται, σύμφωνα με τη σειρά αρχαιότητας τους, όπως αυτή προκύπτει από την ένταξη τους στις οικείες επετηρίδες, με βάση τους καταρτιζόμενους πίνακες και τις αποφάσεις των Συμβουλίων Κρίσεων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις...''.

7. Στη διάταξη του άρθρου 143 (παρ.4) ν.4504/2017 *''Δια βίου εκπαίδευση προσωπικού Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ενδυνάμωση της διαφάνειας και της αξιοκρατίας σε θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ενίσχυση της κοινωνικής συμμετοχής στην ακτοπλοΐα, θέματα πολιτικού προσωπικού, συμπλήρωση διατάξεων για τα λιμενικά έργα και άλλες διατάξεις.*'' (Α' 184/29.11.2017), ορίζονται τα εξής: *'' Άρθρο 143. Λοιπές ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. 1. ... 2. ... 3. ... 4. Αξιωματικοί που προέρχονται από τη Σχολή Δοκίμων Υπαξιωματικών του Λιμενικού Σώματος- Ελληνικής Ακτοφυλακής (Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.), απόφοιτοι της 31ης Σειράς - Σχολείου Δοκίμων Υπαξιωματικών Λ.Σ., οι οποίοι προήχθησαν με βάση τις διατάξεις της περίπτωσης α της παρ. 1 του άρθρου 59 του ν. 3079/2002 (Α 311), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 23 του ν. 3450/2006 (Α 64) και της παρ. 3 του άρθρου 10 του Π.Δ. 81/2012 (Α 139), προάγονται αναδρομικά στο βαθμό του Αντιπλοιάρχου Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., με τη συμπλήρωση παραμονής δύο (2) ετών στο βαθμό του Πλωτάρχη, χωρίς δικαίωμα λήψης αναδρομικών αποδοχών. 5.... ''*

8. Στη διάταξη του άρθρου 140 (παρ.3) ν.4270/2014 *'' Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις*'' (Α'143/28.6.2014), ορίζονται τα εξής: *'' Παραγραφή απαιτήσεων κατά του Δημοσίου. 1...2... 3. Η απαίτηση οποιουδήποτε των με σχέση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασίζεται σε παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις παραγράφεται μετά την παρέλευση διετίας από τη γένεσή της. 4... ''*

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

9. Με τη θέσπιση των ειδικών διατάξεων του Π.Δ. 81/2012 με τις οποίες ρυθμίζονται μεταξύ άλλων τα της ιεραρχίας και προαγωγής των Αξιωματικών, Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών του Λιμενικού Σώματος/Ελληνικής Ακτοφυλακής θέματα, ο κοινός νομοθέτης αποσκοπεί στη διασφάλιση της υπηρεσιακής εξέλιξης των στελεχών του, η οποία επιτυγχάνεται με την προαγωγή αυτών προς πλήρωση, κατά κανόνα, κενών οργανικών θέσεων. Κατ' εξαίρεση όμως, προαγωγές διενεργούνται ανεξαρτήτως της ύπαρξης ή μη κενών οργανικών θέσεων, στις ειδικά αναφερόμενες στο ως άνω Προεδρικό Διάταγμα περιπτώσεις.

10. Με τη νομοθετική ρύθμιση της παραγράφου 4 του άρθρου 143 ν.4504/2017, σκοπήθηκε η αποκατάσταση στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. που προέρχονται από τη Σχολή Δοκίμων Υπαξιωματικών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ., στους οποίους δεν είχαν εφαρμογή οι ευεργετικές διατάξεις που τμηματικά αναγνωρίστηκαν βαθμολογικά κατά το παρελθόν σε λοιπούς αποφοίτους του 31^{ου} Σχολείου. Με την εν λόγω διάταξη, ο χρόνος παραμονής στο βαθμό του Πλωτάρχη μειώνεται κατά τρία (3) έτη αναδρομικά και αυτό ερείδεται σε δικαστική απόφαση που εκδόθηκε για ομοιόβαθμους Αξιωματικούς της ίδιας χρονικής σειράς αποφοίτησης, των ίδιων ουσιαστικών, τυπικών και ειδικών τυπικών προσόντων (βλ. Αιτιολογική έκθεση του ν.4504/2017, υπό άρθρο 143).

11. Η εν λόγω διοικητική αποκατάσταση, η οποία πραγματοποιείται απευθείας από το νόμο και έχει ως περιεχόμενο την προαγωγή στον επόμενο βαθμό των προερχομένων από τη Σ.Δ.Υ.Λ.Σ.-Ελληνικής Ακτοφυλακής δημιουργεί υποχρέωση στη Διοίκηση, στα πλαίσια εφαρμογής της διάταξης του νόμου, να προβεί αυτεπαγγέλτως, ήτοι με θετική ενέργεια, στην αναμόρφωση της νομικής κατάστασης, που στο μεταξύ είχε διαμορφωθεί από την έναρξη ισχύος του Π.Δ. 81/2012, με την έκδοση νέων πράξεων με αναδρομική ισχύ, προκειμένου να αποκαταστήσει τα πράγματα στη θέση που επιτάσσει η βούληση του κοινού νομοθέτη (πρβλ. Γνωμ. 143/2019 Ν.Σ.Κ., με την οποία γίνεται ερμηνεία άλλων διατάξεων του ίδιου νόμου [ν.4504/2017] περί αναδρομικής προαγωγής άλλων κατηγοριών προσωπικού του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. , με μείωση του απαιτούμενου χρόνου παραμονής στον προηγούμενο βαθμό).

12. Στην προκειμένη περίπτωση, η βούληση του νομοθέτη είναι η αναδρομική προαγωγή να γίνεται κατά παρέκκλιση του βασικού κανόνα περί προαγωγής μόνο για πλήρωση κενών οργανικών θέσεων και με την μείωση του προβλεπόμενου από το άρθρο 7 (παρ. 1 περ. δ') Π.Δ. 81/2012 ελάχιστου χρόνου παραμονής στον

προηγούμενο βαθμό. Η ευεργετική αυτή ρύθμιση, επέρχεται αναδρομικά από το χρόνο συμπλήρωσης δύο (2) ετών στο βαθμό του Πλωτάρχη. Η εξαίρεση αυτή, επιφέρει εξομοίωση των αξιωματικών που εμπίπτουν στη διάταξη με εκείνους που έχουν επιτύχει ήδη την προαγωγή στο βαθμό του Αντιπλοιάρχου με βάση δικαστική απόφαση (Βλ. την Α921/2016 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, με την οποία έχει κριθεί ότι *...επειδή με τις διατάξεις που εκτέθηκαν στη σκέψη 4 [ενν. αυτές των άρθρων 23 ν.4473/1965, 35 ν.2935/2001, 13 ν.3079/2002, 5 και 55 παρ.6 Π.Δ. 81/2012] τόσο του ν. 4473/1965 όσο και του ν.2935/2001, οι οποίες αντικατέστησαν τις πρώτες και ίσχυσαν από 19.7.2001, ρυθμίζονταν οι προϋποθέσεις προαγωγής ανθυπασπιστών και υπαξιωματικών Λ.Σ. ανεξαρτήτως της υπάρξεως ή μη οργανικών θέσεων στην περίπτωση που κατείχαν τα προβλεπόμενα ειδικά προσόντα (πτυχία ή διπλώματα). Με τις πρώτες από αυτές προβλεπόταν ως επιπλέον προϋπόθεση η επιτυχής συμμετοχή τους σε διαδικασία εξετάσεων, η οποία δεν επαναλήφθηκε στη συνέχεια. Κατά τα αναφερόμενα στο ιστορικό η προαγωγή των αιτούντων ως αξιωματικών στο βαθμό του σημαιοφόρου ξεκίνησε υπό το καθεστώς του ν.4473/1965, οπότε υποβλήθηκαν επιτυχώς σε εξετάσεις και κυρώθηκε ο σχετικός πίνακας επιτυχόντων. Στη συνέχεια, υπό την ισχύ του ν.2935/2001, ακολούθησε η έκδοση του Π.Δ/τος προαγωγής. Ενόψει αυτών η υπηρεσιακή κατάσταση των αιτούντων μεταπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 55 παρ. 6 του Π.Δ/τος 81/2012. Εξάλλου, σύμφωνα με την έκθεση απόψεων της Διοίκησης προς το Δικαστήριο, οι αιτούντες συμπληρώνουν 26 έτη πραγματικής υπηρεσίας στο Λιμενικό Σώμα, από την οποία 2 έτη στο βαθμό του Πλωτάρχη Λ.Σ. Με τα δεδομένα αυτά, πληρούνται οι τιθέμενες από τις διατάξεις του άρθρου αυτού προϋποθέσεις προαγωγής των αιτούντων στον αμέσως επόμενο βαθμό του Αντιπλοιάρχου Λ.Σ. εκτός οργανικών θέσεων...').*

13. Εξ άλλου, κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, στις περιπτώσεις που ο νόμος επιβάλλει σε κάποια αρχή να ρυθμίσει συγκεκριμένη σχέση με την έκδοση εκτελεστής πράξης, τόσο οι κανονιστικές, όσο και οι συστατικές ατομικές διοικητικές πράξεις, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του νέου νομοθετικού πλαισίου, δεν έχουν αναδρομική ισχύ, δηλαδή, τα έννομα αποτελέσματά τους δεν μπορούν να ανατρέξουν σε χρόνο προγενέστερο από την έκδοσή τους ή την κοινοποίησή τους, όταν η τελευταία απαιτείται (Επαμ. Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, έκδ.11^η, σελ.183). Ωστόσο, κατ' εξαίρεση, αναγνωρίζεται η αναδρομική ισχύς, μεταξύ άλλων, και στην περίπτωση που σαφώς προκύπτει αυτή από τις σχετικές διατάξεις

(Επαμ. Σπηλιωτόπουλος, ο.π., σ.589, ΣΤΕ 207/1977) ή, πολύ περισσότερο, επιβάλλεται με διάταξη νόμου (Γνωμ. ΝΣΚ 143/2019, 215/2008 Γ΄ Τμ.).

14. Στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω (παρ.10-13 παρούσας) η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 143 ν. 4504/2017, αναφέρεται στις προγενέστερες της ρύθμισης, κατά τεκμήριο προκύπτουσες αξιώσεις, και συγκεκριμένα σε αυτές που απορρέουν από μόνο το λόγο της αναδρομικής προαγωγής δυνάμει της ειδικής αυτής ρύθμισης και οπωσδήποτε δεν καταλαμβάνει απαιτήσεις που γεννώνται από διάφορη νομική και πραγματική αιτία. Ειδικότερα, η ρύθμιση αυτή δεν καταλαμβάνει απαιτήσεις που γεννώνται κατ' εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του Π.Δ. 38/2012, σύμφωνα με την οποία, σε περίπτωση που το Συμβούλιο Κρίσεων του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ βεβαιώσει ότι ελλείπουν ουσιώδη στοιχεία για τη διαμόρφωση γνώμης για κάποιον από τους κρινόμενους που περιλαμβάνεται στους ονομαστικούς πίνακες προακτέων που έχουν συνταχθεί από τη Διεύθυνση Προσωπικού ΛΣ.-ΕΛ.ΑΚΤ, έχουν επικυρωθεί από τον Αρχηγό ΛΣ.-ΕΛ.ΑΚΤ και έχουν τεθεί υπόψη του Συμβουλίου και αυτό αναστείλει την κρίση του, οφείλει να μεριμνήσει, ώστε να προσκομιστούν τα στοιχεία αυτά σε επόμενη συνεδρίαση, που δεν μπορεί να απέχει από την πρώτη περισσότερο από έξι μήνες, κατά την οποία αποφασίζει οριστικά, ακόμη και αν δεν προσκομιστούν τα ελλείποντα ουσιώδη στοιχεία. Ορίζεται δε ρητά ότι, εφόσον το Συμβούλιο κρίνει προακτέο τον αξιωματικό του οποίου η κρίση είχε ανασταλεί, αυτός προάγεται αναδρομικά από τότε που έπρεπε να προαχθεί.

15. Η προαγωγή αναδράμει στο χρόνο κατά τον οποίο θα έπρεπε να συντελεστεί η προαγωγή του, δηλαδή κατά το χρόνο που προήχθησαν οι λοιποί, κατά παράλειψη αυτού, λόγω της αναβολής, αξιωματικοί (πρβλ. και Γνωμ. 319/2011 ΝΣΚ).

16. Στην προκειμένη περίπτωση, ο Πλωτάρχης (ήδη Αντιπλοίαρχος) Π.Γ., όπως εκτίθεται στο ιστορικό, περιελήφθη στους ονομαστικούς πίνακες των αξιωματικών που συμπλήρωναν τα απαιτούμενα τυπικά προσόντα για την αναδρομική προαγωγή τους κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 143 παρ. 4 του ν.4504/2017. Το Συμβούλιο Κρίσεων την 22.2.2018 προήγαγε αναδρομικά στο βαθμό του Αντιπλοίαρχου από 3.4.2014 δύο (2) Αξιωματικούς και για το έτος 2015 τρεις (3) Αξιωματικούς, από τους οποίους ένας (1) αναδρομικά από 29.4.2015 και οι λοιποί δύο (2) οι οποίοι ανήκαν στην αυτή σειρά με τον Π.Γ., αναδρομικά από 25.5.2015.

Περαιτέρω, το Συμβούλιο ανέστειλε την κρίση του για τον εν λόγω Αξιωματικό λόγω έλλειψης ουσιωδών στοιχείων για τη διαμόρφωση πλήρους και σαφούς γνώμης, καθώς εκκρεμούσε η απόφαση του πειθαρχικού Προϊσταμένου για την έναρξη ή μη της διαδικασίας του πειθαρχικού του ελέγχου σύμφωνα με το από 11.5.2017 Πόρισμα Ε.Δ.Ε. Ομοίως, η κρίση του ως άνω ανεστάλη και την 28.3.2019, σύμφωνα με το υπό την αυτή ημερομηνία Πρακτικό του Ανωτέρου Συμβουλίου Κρίσεων, και τέλος κρίθηκε προακτός με το από 26.9.2019 Πρακτικό του Ανωτέρου Συμβουλίου Κρίσεων, αναδρομικά από 25.5.2015, όπως και οι ομοιόβαθοί του της αυτής σειράς, για το λόγο ότι δεν κινήθηκε τελικά σε βάρος του πειθαρχική διαδικασία.

17. Η αναδρομική προαγωγή του Π.Γ. γεννά υποχρέωση καταβολής των αποδοχών της νέας θέσης, κατ' εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του Π.Δ. 38/2012. Πλην όμως, η υποχρέωση αυτή περιορίζεται, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 143 του ν.4504/2017. Λαμβανομένου, όμως, υπόψη του γεγονότος ότι το Ανώτερο Συμβούλιο Κρίσεων ανέστειλε την κρίση του για πρώτη φορά την 22.2.2018, ημερομηνία κατά την οποία θα είχε, αν δεν συνέτρεχε λόγος αναστολής, αποφασιστεί η έκδοση της διοικητικής πράξης προαγωγής του παραπάνω, καθώς και του απαραίτητου χρονικού διαστήματος για την επεξεργασία, έκδοση και δημοσίευση του Προεδρικού Διατάγματος της προαγωγής, για το οποίο λαμβάνεται υπόψη η γενική τρίμηνη προθεσμία για την άσκηση αρμοδιότητας της Διοίκησης να εκδώσει διοικητική πράξη που να ανταποκρίνεται στο νέο νομοθετικό πλαίσιο (βλ. και παράγρ. 4 άρθρου 45 Π.Δ. 18/1989) συνάγεται ότι, στην προκειμένη περίπτωση, ήταν δυνατή η προαγωγή του Π.Γ. οπωσδήποτε από 23.4.2018, ημεροχρονολογία, δηλαδή, δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο προήχθησαν οι λοιποί, κατά παράλειψη αυτού, ομοιόβαθοί του, κατά την οποία θα είχε ολοκληρωθεί και η δική του προαγωγή, αν δεν είχε αποφασιστεί αναστολή της κρίσης του Ανωτέρου Συμβουλίου Κρίσεων για τον συγκεκριμένο Αξιωματικό. Επομένως, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων, όπως ερμηνεύτηκαν, συνάγεται ότι υφίσταται υποχρέωση καταβολής αναδρομικών αποδοχών στον Αντιπλοίαρχο Π.Γ. από τότε που ήταν δυνατή η προαγωγή του, αν δεν συνέτρεχε λόγος αναστολής, δηλαδή από 23.4.2018.

18. Κατά τη συγκλίνουσα γνώμη των Νομικών Συμβούλων Ελένης Πασαμιχάλη, Παναγιώτη Παππά και Δημητρίου Κατωπόδη, από το συνδυασμό των διατάξεων της

παραγράφου 4 του άρθρου 143 του ν. 4504/2017 και της παραγράφου 7 του άρθρου 3 του Π.Δ. 38/2012, συνάγεται ότι η διοικητική αποκατάσταση των αξιωματικών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω διατάξεως του άρθρου 143 παρ. 4 του ν. 4504/2017, χωρεί, κατ' αρχήν, χωρίς την λήψη αναδρομικών αποδοχών, πλην όμως στην περίπτωση που συγκαλείται το συμβούλιο κρίσεων των Αξιωματικών Λ.Σ. για να προβεί στην κρίση αυτών και για κάποιον απ' αυτούς αναστέλλει την κρίση του για το λόγο ότι δεν τέθηκαν υπόψη του ουσιώδη στοιχεία για τη διαμόρφωση της γνώμης του και, κατά την νέα συνεδρίασή του, προάγεται αυτός αναδρομικά, τα οικονομικά αποτελέσματα της αναδρομικής του προαγωγής, σύμφωνα με την αρχή της ισότητας, πρέπει να είναι τα ίδια με εκείνα των συναδέλφων που τελούσαν στην ίδια υπηρεσιακή κατάσταση με αυτόν και οι οποίοι κρίθηκαν, σύμφωνα με την ως άνω διάταξη του άρθρου 143 παρ. 4 του ν. 4504/2017, προς προαγωγή, στη συνεδρίαση που γι' αυτόν η κρίση ανεστάλη. Στην προκειμένη περίπτωση, ο αξιωματικός που αφορά το ερώτημα, ενόψει του συγκεκριμένου πραγματικού, δικαιούται αναδρομικά των τυχόν ανωτέρων αποδοχών του βαθμού του απ' ευθείας από το αποκαταστατικό Προεδρικό Διάταγμα της προαγωγής του, όχι, βεβαίως, από τον χρόνο που ανάγεται η προαγωγή του, αφού κάτι τέτοιο απαγορεύεται από την εκτιθέμενη ανωτέρω διάταξη του άρθρου 143 παρ.4 του ν. 4504/2017 αλλά, σύμφωνα με την συνταγματική αρχή της ισότητας, από τότε που επήλθαν τα οικονομικά αποτελέσματα στα υπόλοιπα στελέχη ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ που τελούσαν στον αυτόν βαθμό και υπό τις αυτές συνθήκες με αυτόν, κρίθηκαν από το αρμόδιο συμβούλιο στην ίδια συνεδρίαση κατά την οποία η κρίση του ανεστάλη και οι οποίοι προήχθησαν στις 23.4.2018, ημερομηνία δημοσίευσης του Π.Δ. της 22.3.2018.

19. Περαιτέρω, δεν τίθεται θέμα παραγραφής των αναδρομικών αποδοχών του ανωτέρω αξιωματικού κατά το χρονικό διάστημα από 23.4.2018 έως και σήμερα, καθόσον, κατά πάγια νομολογία, η αξίωση αναδρομικών αποδοχών γεννήθηκε από τη δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. της διοικητικής πράξης διορισμού στη νέα θέση, δηλαδή από 8.11.2019. Επομένως, η αξίωση αναδρομικών αποδοχών δεν έχει υποπέσει στη διετή παραγραφή του άρθρου 140 παρ. 3 ν.4270/2014 (βλ. ΣτΕ 2305/2000, 3308/2005, 1761/2003, 1475/2003, Γνωμ. ΝΣΚ 133/2009, 279/2015 κ.α.).

Απάντηση

Κατόπιν των ανωτέρω, η απάντηση που προσήκει στο τεθέν ερώτημα, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, είναι η εξής:

Τα οικονομικά αποτελέσματα της διοικητικής αποκατάστασης του Αντιπλοιάρχου Λ.Σ. Π.Γ. παράγονται αναδρομικά από 23.4.2018 (ημερομηνία δημοσίευσης του Π.Δ. της 22.3.2018 (433Γ'/23.4.2018) με το οποίο προήχθησαν τα λοιπά, ομοιόβαθμα του ως άνω, στελέχη Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 7.12.2020

Η Πρόεδρος

Χρυσαφούλα Α. Αυγερινού
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Άννα Α. Πρεβενά
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.